

Robotlar

Robotlar

BRIAN DESPAIN
SEATTLE

15. YÜZYILIN SONLARINA DOĞRU, Leonardo da Vinci oturabilen, ayakta duran ve kollarını oynatan bir mekanik şövalyenin planlarını yapmıştı. Robot tasarımının ilk örneklerinden olan bu eskizlerde hareket makaralar ve manivelalarla sağlanıyordu.

ROBOT kelimesi ilk kez 1921 yılında *Rossum'un Evrensel Robotlar* adlı Çek'lerin sahneye koyduğu bir oyunda yapay insanları anlatmak için kullanıldı. Çek dilinde *robota*, "hizmetkârlık" demektir. Oyunda robotlar, insanlara hizmet ediyorlar, daha sonra da isyan ederek insanlığı yok ediyorlardı.

KURGU BİLİM yazarı Isaac Asimov robotlarla dolu bir dünyayı yönetmek için tasarlanmış Robot Biliminin Üç Kanununu ortaya attı. Birinci kanun "Bir robot insana zarar veremez ya da eylemsizlik nedeniyle insana zarar gelmesini müsaade etmez" idi. Geçtiğimiz 30 yıl içinde, Amerika Birleşik Devletlerinde işyerlerinde robotlar en az 33 kişinin ölümü ve yaralanmasına neden oldular.

UNIMATE ADI VERİLEN ilk sanayi robotu, 1961 yılında GM'in üretim hattında kullanıldı. 2 ton ağırlığında, döküm parçalarını kapılara lehimleyen bir kol görünümündeydi. Yıllarca robotların insanlara yakın olmasının riskli olduğu düşüncesiyle, otomobil montaj hatlarının son aşamalarında robotlar pek kullanılmadılar. Şimdi ise BMW'nin Güney Carolina'daki fabrikasında sofistike robotlar insan gücünün yoğun olduğu son aşamalarda insanlarla beraber çalışıyorlar. BMW, robotların insanların yerini almayacağını, kariyerlerini uzatacağını

ifade ediyor.

ROBOTICS Uluslararası Federasyonuna göre 2013 yılında dünya genelinde bir önceki yıla göre %12 artışla 179,000 robot satıldı. Çin, robot piyasasının en büyük alıcısı. Geçen yıl satılan her beş robottan biri Çin'de kuruldu. Japonya, 300,000 adet ile dünyada en çok robota sahip ülke.

SEKİZ AVRUPA üniversitesi ve firmasından oluşan bir konsorsiyum, sosyal konularda eşlik eden bir robot geliştirdiler. Ev içinde bir insanın yemek yeyip yemediği ya da ilaçını alıp almadığı gibi konuları takip eden robot, evdeki insan uzun süre hareketsiz kaldığı zaman, ekzersiz yapması için uyarıyor.

2014 YILININ Dünya Kupası seremonisinde, paraplejik bir adam, robot yardımıyla bir futbol topuna tekme attı. Beyin sinyallerini robot giysisinin bilgisayarına taşıyan sensör dolu bir başlık sayesinde bu vuruş gerçekleşti.

SANARIA adlı firma etkin bir sıtma aşısı geliştirdi. Üretim sivrisineklerin radyasyon dozuna tabi tutulmaları ve zayıflayan sineğim tükürük bezlerinden gücünü kaybetmiş parazitleri çıkarma şeklinde gerçekleşiyor. Firmanın geliştirdiği Sporobot adlı robot bu işlemi insandan 30 kat daha hızlı yapıyor.

BİRÇOK ROBOTA hastanelerde rastlıyoruz. Minimal envazif ameliyat yapan da Vinci adlı robot, bugüne kadar 1,5 milyondan fazla operasyon gerçekleştirmiş bulunuyor.

YAZAN: S.A. SWANSON